

Література.

1. Бровко Л. І. Фінансове забезпечення функціонування необоротних активів сільськогосподарського підприємства [Електронний ресурс] / Бровко Л. І., Богатченко О. І. – Режим доступу: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=73891>
2. Голов С. Дискусійні аспекти амортизації / С. Голов // Бухгалтерський облік і аудит. – 2005. – № 5. – С. 3-8.
3. Сушко Н. Нове в нарахуванні зносу на необоротні активи / Н. Сушко // Все про бухгалтерський облік. – 2009. – № 120. – С. 23.
4. Мац Т. П. Класифікація основних засобів в обліково-управлінському аспекті / Т. П. Мац // Економіка АПК. – 2010. – № 10. – С. 95-102.
5. Кушіна О. Коли необоротні активи постають оборотними / О. Кушіна // Бухгалтерія. – 2008. – № 4. – С. 61-64.
6. Швець А. Г. Облік необоротних активів / А. Г. Швець // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/12_KPSN_2010/Economics/63529.doc.htm
7. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань : Наказ 02.09.2014 р. № 879 [Електронний ресурс] / Міністерство фінансів України. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>

**ДЕЯКІ ПИТАННЯ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ
НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ**

*Солом'яний С.С., слухач магістратури
Науковий керівник: Ковальова Т. В., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

В сучасних умовах господарювання необоротні активи відіграють визначальну роль, посідаючи вагому частину майна будь-якого підприємства [1]. Важливими умовами вірної організації обліку основних засобів є використання єдиного принципу для їх оцінки для організацій та підприємств різних форм власності та господарювання.

В бухгалтерському обліку всі об'єкти необоротних активів мають свою вартість, що дозволяє узагальнити облікову інформацію, порівнювати об'єкти обліку, здійснювати економічні розрахунки. У процесі обліку необоротних активів, використовуються вартісні оцінки згідно з діючою нормативною базою, які ми представили в таблиці 1.

Таблиця 1 – Види оцінки необоротних активів [2]

Вид оцінки	Визначення
Первісна вартість	Історична (фактична) собівартість необоротних активів в сумі грошових засобів чи справедливої вартості інших активів, які сплачені (передані), витрачені на придбання або створення необоротних активів
Переоцінена вартість	Вартість необоротних активів після здійснення їх переоцінки
Ліквідаційна вартість	Сума коштів або вартість інших активів, яку підприємство планує отримати від реалізації (ліквідації) необоротних активів після закінчення строку їх корисного використання (експлуатації), за відрахування витрат, пов'язаних з продажем (ліквідацією)
Вартість, яка амортизується	Первісна або переоцінена вартість необоротних активів за вирахуванням їх ліквідаційної вартості
Залишкова вартість	Різниця між первісною (переоціненою) вартістю і сумою амортизації об'єкта необоротних активів з початку терміну його корисного використання
Справедлива вартість	Сума, за якою є можливість здійснення обміну активу, або оплата зобов'язання в результаті операцій між зацікавленими, обізнаними та незалежними сторонами
Чиста вартість реалізації	Справедлива вартість необоротного активу за вирахуванням очікуваних витрат на його реалізацію
Сума очікуваного відшкодування активу	Найбільша з двох оцінок: теперішня вартість майбутніх чистих грошових надходжень від використання необоротного активу, включаючи його ліквідаційну вартість або чиста вартість реалізації

Отже, необоротні матеріальні активи приймаються на баланс підприємства та відображаються в поточному бухгалтерському обліку на протязі періоду корисного їх використання за первісною вартістю. Означена вартість формується по кожному об'єкту необоротних матеріальних активів.

Крім того, до складу первісної вартості включають:

- витрати на реєстрацію, митні та інші платежі;
- вартість на придбання необоротних матеріальних активів і виконаних будівельно-монтажних робіт за вирахуванням непрямих податків;
- транспортні, страхові та інші витрати, які безпосередньо пов'язані з процесом доведення необоротного активу до придатного стану, тобто такого, що дає можливість використовувати його за призначенням;
- суми непрямих податків, які не відшкодовуються підприємству.

До складу первісної вартості не включено витрати на сплату відсотків за кредит, який підприємство одержало задля створення або придбання необоротних матеріальних активів.

На кінцевий результат визначення первісної вартості необоротних матеріальних активів здійснюють вплив шляхи їх надходження на підприємство. Об'єкти необоротних матеріальних активів, придбані за грошові засоби у постачальників або споруджені підрядним способом, відповідно стандартам обліку обліковують за первісною вартістю, яку було розглянуто раніше, тобто за історичною собівартістю. Якщо присутні інші види надходження, в такому разі формування первісної вартості здійснюється, беручи за основу справедливу вартість. Якщо ж актив був виготовлений самостійно, його оцінку здійснюють на основі собівартості його виготовлення [3].

За видами надходження механізм визначення первісної вартості наведений в таблиці 2.

Таблиця 2 – Визначення первісної вартості за видами надходження [5-6]

Види надходження	Визначення первісної вартості
Безоплатне отримання	Справедлива вартість на дату отримання
Виготовлення або переведення з оборотних активів товарів, готової продукції тощо	Собівартість, визначена згідно з П(С)БО 9 «Запаси» та 16 «Витрати»
Отримання в обмін на подібний об'єкт	Залишкова вартість переданого об'єкта необоротних активів. При перевищенні залишкової вартості переданого об'єкта його справедливої вартості первісною вартістю отриманого об'єкта є справедлива вартість переданого об'єкта. Різниця відноситься до витрат звітного періоду
Внесення до статутного капіталу	Погоджена засновниками (учасниками) підприємства справедлива вартість
Отримання в обмін на неподібний об'єкт	Справедлива вартість переданого об'єкта необоротних активів, збільшена (зменшена) на суму грошових коштів, яка була передана (отримана) під час обміну

Формування справедливої вартості у відповідності з П(С)БО 19 «Об'єднання підприємств» залежить від виду об'єктів, за якими її визначено [4]. Справедливою вартістю для землі та будівель є їхня ринкова вартість. Оцінка за вказаною вартістю може базуватись на діючих цінах прайс-листів.

Ринкову вартість також використовують для машин та устаткування, а в умовах відсутніх даних щодо неї – відновлена вартість (тобто сучасна вартість придбання) за відніманням кількісної величин зносу на дату оцінки. Цю ж вартість в якості справедливої також використовують для оцінки інших основних засобів. Її можна визначати шляхом експертної оцінки необоротного активу, і ця оцінка повинна здійснюватись незалежними експертами.

При початковій оцінці первісна вартість основних засобів може бути збільшеною за підсумками модернізації виробництва, добудови, реконструкції або дообладнання, внаслідок того, що такі витрати пов'язані з поліпшенням об'єкта і мають привести до збільшення майбутніх економічних вигод, які очікувались від його використання первісно. Разом з цим, якщо об'єкт основних засобів ліквідується частково, його первісна вартість зменшується.

Фінансовий результат до оподаткування:

– має зменшитись на суму дооцінки та вигід, отриманих від відновлення корисності основних засобів в рамках попередньо віднесених до витрат уцінки та втрат внаслідок зменшення корисності нематеріальних активів або основних засобів згідно з чи МСФЗ або П(С)БО;

– повинен збільшитись на суму уцінки й втрат внаслідок зменшення корисності основних засобів, що є включеними до витрат звітного періоду згідно з МСФЗ або П(С)БО [7].

В той самий час фінансовий результат до оподаткування не збільшується на суму дооцінок, при умові, якщо протягом попередніх звітних періодів таку уцінку не проводили.

Отже, перша дооцінка основних засобів у бухгалтерському обліку повинна входити до складу капіталу у дооцінки, і ця обставина ніяким чином не має впливати на об'єкт обкладення щодо сплати податку на прибуток. Слід окремо зазначити, що у подальшому дооцінки можуть здійснювати вплив на об'єкт обкладення податком на прибуток лише за наявності умови проведення уцінки.

Література.

1. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку : монографія / Голов С. Ф. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 522 с.

2. Швець А. Г. Облік необоротних активів [Електронний ресурс] / А. Г. Швець // Економічні науки. Облік і аудит. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/12_KPSN_2010/Economics/63529.doc.htm

3. Неженська Т. Актуальні питання обліку необоротних активів, утримуваних для продажу [Електронний ресурс] / Т. Неженська. – Режим доступу: <http://udau.edu.ua/library.php?pid=937>

4. Люлька В. П. Вдосконалення облікових операцій з необоротними активами на підприємствах України [Електронний ресурс] / В. П. Люлька. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/12_KPSN_2010/Economics/63486.doc.htm

5. Любацька Я. В. Шляхи удосконалення документального оформлення обліку малоцінних необоротних матеріальних активів [Електронний ресурс] / Я. В. Любацька, Н. А. Хрущ // – Режим доступу : <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=19422>

6. Сушко Н. Нове в нарахуванні зносу на необоротні активи / Н. Сушко // Все про бухгалтерський облік. – 2013. – № 120. – С. 23.

7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств» : Наказ від 07.07. 1999 р. № 163 [Електронний ресурс] / Міністерство фінансів України. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99?test=Up9Mf3o6frtCe3D2Zi1n/rxxHl4aUs80msh8Ie6>

ПЕРСПЕКТИВИ ПОДОЛАННЯ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Обозна М.Д., студент

Науковий керівник: Токар І.І., ас.

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Однією з найважливіших проблем сучасного розвитку української економіки є розширення обсягів її тінізації. По-перше, без цього неможливо досягти стратегічної мети розбудови відкритої конкурентоспроможної економіки та забезпечити входження нашої держави до ЄС. По-друге, засилля тіньової економіки гальмує процеси іноземного інвестування, підриває міжнародний авторитет країни. По-третє, тіньові методи господарювання перебувають в опозиції до здійснення комплексу демократично орієнтованих трансформацій (адміністративної та земельної реформ, грошової приватизації тощо) і взагалі унеможливають структурну переорієнтацію національного виробництва у напрямі інтенсифікації.

Боротьба з корупцією та тіньовою економікою не тільки порушує політичні та економічні питання, але й безпосередньо впливає на рівень національної безпеки. Економісти ж виділяють три сфери тіньової економіки:

– неофіційна економіка – легальні види економічної діяльності, у рамках яких має місце не фіксоване офіційною статистикою виробництво товарів і послуг, приховання цієї діяльності від податків;

– фіктивна економіка – хабарництво, приписки, спекулятивні угоди й інші види шахрайства, зв'язані з одержанням і передачею грошей;